

Soini
Luonnostaan huipulla

Soinin ilmastosuunnitelma

Vuosille 2025-2035

Hyväksytty kunnanhallituksessa 4.11.2024

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2024

Sisältö

1. Johdanto

- 1.1 Ilmastotyön lähtökohdat
- 1.2 Alueellinen ilmastotyö
- 1.3 Ilmastosuunnitelman toteutus ja työn organisointi

2. Päästövähennystavoite

3. Kasvihuonekaasupäästöt

- 3.1 Päästölaskennan periaatteet ja sanasto
- 3.2 Käyttöperustaisten päästöjen kehitys ja nykytila
- 3.3 Kulutusperustaiset päästöt
- 3.4 Verrokkikunnat ja -alueet
- 3.5 Ennuste päästökehityksestä

Päästövähennystoimenpiteet

- 4.1 Ilmastajohtaminen, osaaminen ja yhteistyö
- 4.2 Uusiutuva energia ja energiatehokkuus
- 4.3 Resurssiviisaus ja kiertotalous
- 4.4 Kestävä liikenne ja liikkuminen
- 4.5 Vähäpäästöinen rakentaminen ja infra
- 4.6 Ilmastokestävä maankäyttö

5. Ilmastotyön seuranta

- 5.1 Seurannan prosessi
- 5.2 Ydinindikaattorit
- 5.3 Seurantataulukko

6. Ilmastoviestintä ja vuorovaikutus

- 6.1 Ilmastoviestinnän muistilista
- 6.2 Ilmastoviestinnän sisältöjä

Keskeinen sanasto

Asukaskohtainen päästö = Käyttö- tai kulutusperustaiset päästöt suhteutettuna kunnan asukaskuluun.

Hiilidioksidiekvivalentti (CO₂e) = Kasvihuonekaasupäästöjen yhteismitta, jonka avulla lasketaan yhteen hiilidioksidi-, metaani- ja dityypidioksidipäästöjen sekä F-kaasujen vaikutus ilmaston lämpenemiseen. Ilmaistaan usein tonneina tai kilotonneina (ktCO₂e = kilotonnia hiilidioksidiekvivalenteja).

Hiilinielu = Prosessi, toiminta tai mekanismi, joka sitoo hiilidioksidia ilmakehästä. Esimerkiksi metsä, jonka hiilivarasto kasvaa puuston kasvun myötä.

Hinku-laskenta = Syken kuntien päästökehityksen seurantaan laadittu oletuslaskentamalli. Sen ulkopuolelle jäävät päästökauppaan kuuluvan teollisuuden polttoaineiden käyttö, teollisuuden sähkönkulutus ja jätteiden käsittely sekä raskaan liikenteen läpiajoliikenne. Hinku-laskennan mukaisesti kunta saa tuulivoimasta päästökompensaation, eli hyvityksen.

Kokonaispäästöt = Kunnan käyttö- tai kulutusperustaiset päästöt kokonaisuudessaan.

Kulutusperustainen päästö = Kuntien ja alueiden päästöjen laskentatapa, joka huomioi sekä tarkastelualueella että hyödykkeiden tuotantoalueilla Suomessa ja ulkomailla syntyneet päästöt. Sisältää kotitalouksen kulutuksen, kuntien hankintojen ja investointien sekä yksityisten asuinrakennusinvestointien päästöt. Laajentaa käyttöperustaisten päästöjen tarkastelua.

Käyttöperustainen päästö = Kuntien ja alueiden päästöjen laskentatapa, jossa osa päästöistä lasketaan tuotannon perusteella maantieteellisen sijainnin mukaan ja osa kulutuksen perusteella riippumatta maantieteellisestä syntypaikasta. Yleisin tapa seurata kunnan päästökehitystä.

Maankäyttösektori = Maankäyttösektorilla tarkoitetaan maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektoria (LULUCF). Maankäyttösektori koostuu kuudesta maankäyttöluokasta: metsämaasta, viljelysmaasta, ruohikkoalueista, kosteikoista, rakennetusta alueesta ja muusta maasta sekä puutuotevarastosta.

Päästökaupasektori = Päästökaupasektoriin kuuluvat suuret teollisuus- ja energiantuotantolaitokset sekä Euroopan sisäinen lentoliikenne. Päästökaupasektorin päästövähennyksiä ohjataan pääasiassa markkinaehtoisesti EU:n päästökauppajärjestelmän kautta. Päästökaupasektorin päästöjä ei huomioida kuntien päästölaskennassa.

Päästökompensaatio = Syntyvien kasvihuonekaasupäästöjen hyvittävä mekanismi, kuten hiilinielun kasvu. Ei vakiintunutta määritelmää tai käytäntöä kuntakentällä.

Taakanjakosektori = Taakanjakosektorilla tarkoitetaan päästökaupasektorin ulkopuolisia sektoreita. Taakanjakosektoriin kuuluvat liikenne, maatalous, rakennusten erillislämmitys, jätehuolto, työkoneet ja fluoratut kasvihuonekaasut sekä päästökaupan ulkopuoliset pienet teollisuus- ja lämpölaitokset.

1. Johdanto

Kunnan ilmastosuunnitelma määrittelee kunnan konkreettisen päästövähennystavoitteen sekä keinot tavoitteeseen pääsemiseksi. Päästövähennystoimenpiteissä huomioidaan sekä lyhyen että pitkän aikavälin vaikutukset ja keskitytään kunnan toimintamahdollisuuksiin kuitenkin siten, että kunnan rooli asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen ilmastotyön vauhdittajana ja mahdollistajana tunnustetaan.

Soinissa on jo pidemmän ajan tehty ilmastoviisaita tekoja, mutta ilmastosuunnitelman laadinta käynnisti kunnan ohjelmallisen ilmastotyön. Ilmastosuunnitelman ryhdittää, konkretisoi ja vauhdittaa kunnan päästövähennystoimien vuositaso suunnittelua sekä aktiivista toimeenpanoa. Soini sitoutuu ilmastosuunnitelmassa vähentämään alueen kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoteen 2035 mennessä suhteessa vuoden 2005 tasoon.

Soinin ilmastosuunnitelma hyväksyttiin kunnanhallituksessa 4.11.2024 ja kunnanvaltuustossa 11.11.2024.

Soini toteutti ilmastosuunnitelman ympäristöministeriön täysmääräisellä rahoituksella ja FCG Finnish Consulting Group Oy:n avustuksella.

Yli 90 prosenttia suomalaisista asuu jo kunnassa, joka on sitoutunut ilmastotavoitteisiin. Ilmastolakiin kirjattu kuntien velvoite laatia ilmastosuunnitelma sekä ympäristöministeriön rahoitus suunnitelmien laadintaan on vauhdittanut etenkin pienten kuntien ilmastotyön käynnistämistä, kun taas suuremmat kunnat ja kaupungit ovat tehneet kunnianhimoista ilmastotyötä pitkään.

Kuntien ilmastotavoitteissa on variaatiota, mutta suurin osa kunnista on sitoutunut hiilineutraaliuteen vuoteen 2030 mennessä ja noin neljäsosa vuoteen 2035 mennessä. Hiilineutraaliudella kunnat viittaavat tyypillisimmin 80 % päästövähennykseen.

Kunnat tunnistavat ilmastotyössä mahdollisuuksia, jotka liittyvät muun muassa kustannussäästöihin, veto- ja pitovoimaan sekä hyvinvointiin. Samoin kunnat tunnistavat suuren vaikutuksen koko Suomen päästöihin.

Lähde: Kuntaliiton ilmastaselvitys, 2023

1.1 Ilmastotyön lähtökohdat

- Strategia: Soinin kuntastrategiaan (2021-2025) on kirjattu tavoite olla *"mukana kehittämässä Soinista ilmastoystävällistä kuntaa. Luonto ja ekologisuus ovat tärkeitä teemoja toiminnassamme."*
- Väestö: Soinin asukasluku on 1872 (joulukuu 2023) ja sen ennustetaan laskevan tulevina vuosina. Väkiluku ja sen kehitys vaikuttavat kunnan päästömäärään, sillä kotitalouksista aiheutuu merkittävä osa kunnan alueen päästöistä.
- Elinkeinorakenne: Soinissa suurimpia työllistäviä aloja ovat kuljetus- ja liikennealat, teollisuus ja alkutuotanto. Suurimpia työllistäjiä kunnassa ovat mm. puunjalostukseen keskittyvä Kohiwood Oy.
- Sijainti: Soinin kunta sijaitsee itäisellä Etelä-Pohjanmaalla, aivan Keski-Suomen maakunnan rajalla vajaat 80 km Seinäjoelta.
- Metsät: Kunnan pinta-alasta yli 60 % on metsää. Kunnan omistuksesta on 280 ha metsää. Kunnan alueella on yksityisten metsänomistajien suojelemissa metsäaloja sekä Natura2000-suojelun piirissä olevia metsiä.
- Yhdyskuntarakenne ja pinta-ala: Soinin taajama-aste on 48,8 % (2020) ja kokonaispinta-ala 553,44 km².
- Jätehuolto ja energia: Soinissa jätehuollosta vastaa Millespakka Oy. Soinin kaukolämpöverkon omistaa Soinin kunta ja kaukolämpöä tuottaa EJ-Lämpö Oy noin 97 prosenttisesti uusiutuvilla energiamuodoilla.

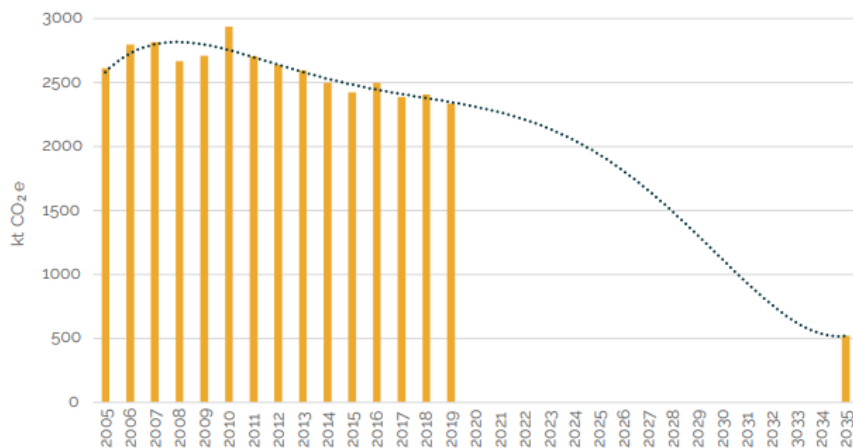
1.2 Alueellinen ilmastotyö

Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitossa toteutetaan suunnitelmallista ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen tähtäävää työtä. Työ perustuu mm. seuraaville:

- Maakuntastrategian tavoitteena on hiilinegatiivisuus ja päästöjen leikkaaminen 80 % vuoden 2005 tasosta.
- Maakuntaohjelmaan sisältyy älykkään erikoistumisen strategia 2021–2027, jossa on uudistumiseen tähtäävänä toimintatapana kiertotalous ja digitalisaatio.
- Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotalouskartta, jonka avulla pyritään mm. tehostamaan kiertotaloutta ja ilmastotoimenpiteitä.
- Maakuntakaava 2050 on käynnissä ja se tulee sisältämään mm. tuulivoiman ja viherrakentamisen selvitykset.

Maakunnan kunnista yhdeksän on sitoutunut kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja viisi paikalliseen Kestävät- ilmastoyhteistyöhankkeeseen. Seinäjoki kuuluu Hinku-verkostoon.

Maakuntatasolla on käynnissä Ilmastokestävä Etelä-Pohjanmaa –hanke (2023–2025), jonka tavoitteena on mm. maakunnallisen hiilineutraaliuden edistäminen ja maakunnan ilmasto- ja kiertotaloustiekartan toimeenpano.

Etelä-Pohjanmaan päästökehitys (kt CO₂e) vuosina 2005–2019, teoreettinen polku hiilineutraaliuteen vuonna 2035 ja arvio päästökuilusta.

Lähde: Etelä-Pohjanmaan ilmasto- ja kiertotaloustiekartta.

1.3 Ilmastosuunnitelman toteutus ja ilmastotyön organisointi

Soinin ilmastosuunnitelma vuoteen 2035 tehtiin Ympäristöministeriön rahoituksella. Toteutetun suunnitelman työstö käynnistyi alkuvuodesta 2024 ja se hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 11.11.2024. Työ toteutettiin Soinin kunnan ja FCG Finnish Consulting Groupin tiiviissä yhteistyössä eri kohderyhmiä osallistaen.

Suunnitelman laadinnan aikana järjestettiin kolme työpajaa kunnan toimialoille, joiden aikana työstettiin kunnan päästövähennystavoitteita ja -toimenpiteitä. Ilmastosuunnitelmaluonnoksesta keskusteltiin Soinin kunnanvaltuutettujen kanssa keväällä 2024 ja tilaisuuden pohjalta tehtiin muutoksia suunnitelman sisältöihin.

Kunnan yrittäjille järjestettiin syksyllä 2024 keskustelutilaisuus liittyen ilmastosuunnitelmaan sekä yritysten päästövähennyskeinoista ja puhtaan siirtymän mahdollisuuksista. Tilaisuudessa kuultiin paikallisten yrittäjien kokemuksia uusiutuvan energian ja resurssiviisauden ratkaisuista. Ilmastosuunnitelma tukee Soinin kunnan ja paikallisen yrittäjähdistyksen yhteistyötä ilmastokysymysten äärellä.

Soinin ilmastosuunnitelman toimeenpano kuuluu kaikille toimialoille ja koko henkilöstölle. Työn koordinoinnista, suunnittelusta ja seurannasta vastaa tekninen johtaja yhdessä muun johtoryhmän kanssa. Ilmastosuunnitelmaan laadittu ilmastotyön vuosikello kytkee päästövähennystoimenpiteiden ja ilmastoviestinnän osaksi kunnan normaaleja rutiineja ja käytäntöjä.

2. Soinin päästövähennystavoite

Soinin kunta sitoutuu vähentämään kunnan alueen kasvihuonekaasupäästöjä 80 prosentilla vuoteen 2035 mennessä. Vertailukohtana on vuoden 2005 päästötilanne.

Päästövähennystavoite on linjassa monen muun kunnan tavoitteen kanssa ja se tukee Suomen hiilineutraaliustavoitetta. Tuulivoimasta myönnettävät laskennalliset päästöhyvitykset vauhdittavat Soinin tavoitteen saavuttamista.

3. Soinin kasvihuonekaasupäästöt

3.1 Päästölaskenta

Soinin ilmastosuunnitelmassa hyödynnetty päästödata ja skenaariot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen (Syke) kuntien tietokantoihin, jotka ovat kunnille avoimia ja maksuttomia. Ne ovat saatavilla osoitteessa www.hiilineutraalisuomi.fi. Tietokannan avulla käyttöperustaisten päästöjen kehittymistä on mahdollista seurata aina 1990-luvulta alkaen, jonka lisäksi Soinin päästöjä voidaan verrata muihin kuntiin ja alueisiin.

Syke toteuttaa käyttöperustaisten päästöjen laskentaa niin kutsutun Hinku-laskennan mukaisesti, joka on kuntien päästökehityksen seurantaan laadittu oletuslaskentamalli. Sen ulkopuolelle jäävät päästökauppaan kuuluvan teollisuuden polttoaineiden käyttö, teollisuuden sähkönkulutus ja jätteiden käsittely sekä raskaan liikenteen läpiajoliikenne. Hinku-laskennan mukaisesti kunta saa tuulivoimasta päästökompensaation, eli hyvityksen.

Päästötilastoissa luvut ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalenteina (CO₂e), joka on kasvihuonekaasujen yhteismitta. Sen avulla lasketaan yhteen hiilidioksidi-, metaani- ja dityppidioksidipäästöjen sekä F-kaasujen vaikutus ilmaston lämpenemiseen. Ilmaistaan usein tonneina tai kilotonneina (ktCO₂e = kilotonnia hiilidioksidiekvivalenteja).

Käyttöperustainen päästö = Kuntien ja alueiden päästöjen laskentatapa, jossa osa päästöistä lasketaan tuotannon perusteella maantieteellisen sijainnin mukaan ja osa kulutuksen perusteella riippumatta maantieteellisestä syntypaikasta. Yleisin tapa seurata kunnan päästökehitystä.

Esimerkiksi kaukolämmön päästöt jyvitetään siihen kuntaan, jossa kaukolämpö kulutetaan, vaikka lämpölaite sijaitsee toisessa kunnassa. Myös tieliikenteen päästöt lasketaan kulutusperustaisesti kuntaan rekisteröityjen ajoneuvojen vuosisuoritteiden perusteella siten, että matkat muihin kuntiin näkyvät asuinkunnan päästöissä.

Kulutusperustainen päästö = Kuntien ja alueiden päästöjen laskentatapa, joka huomioi sekä tarkastelualueella että hyödykkeiden tuotantoalueilla Suomessa ja ulkomailla syntyneet päästöt. Sisältää kotitalouden kulutuksen, kuntien hankintojen ja investointien sekä yksityisten asuinrakennusinvestointien päästöt. Laajentaa käyttöperustaisten päästöjen tarkastelua.

Käyttöperustaisten päästöjen tiedot on raportoitu vuosilta 2005 – 2022 ja ne päivitetään kerran vuodessa. Kulutusperustaisten päästöjen tiedot ovat toistaiseksi saatavilla ainoastaan vuodelta 2015.

3.2 Käyttöperustaiset päästöt

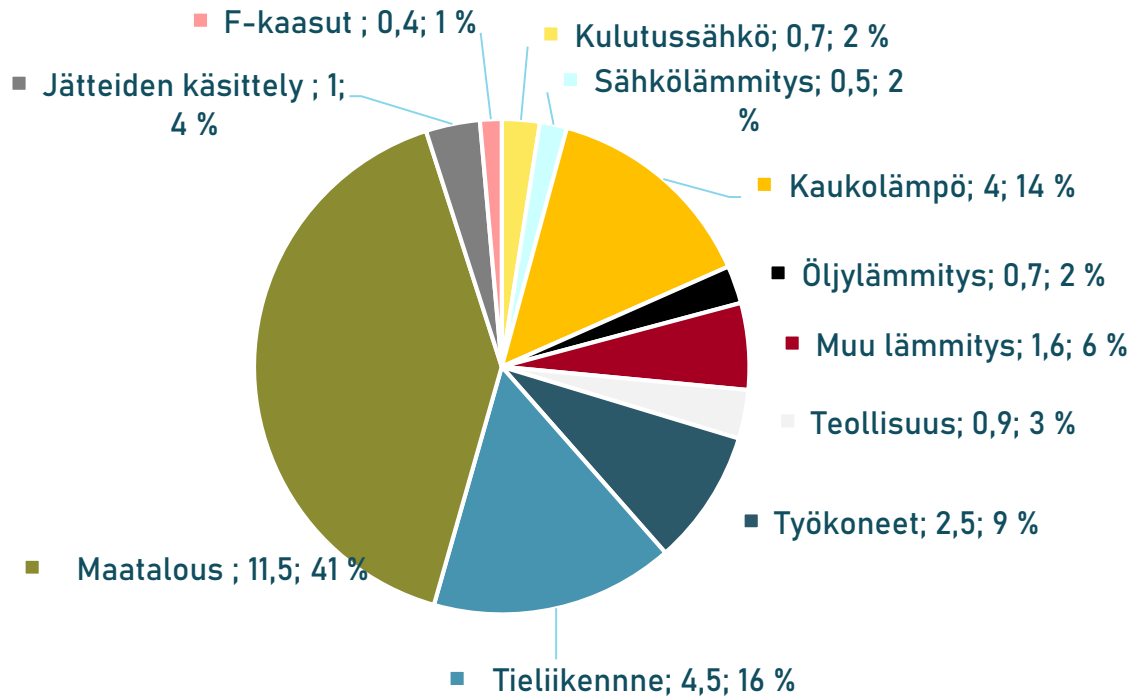
Vuonna 2022 Soinin käyttöperustaiset kokonaispäästöt olivat 28,2 kilotonnia hiilidioksidiekvivalenteja (CO₂e) ja asukaskohtaiset päästöt 14,5 tonnia tCO₂e. Soinin suurin päästölähde on maatalous (11,5 kt CO₂e), joka tuottaa 41 % kaikista päästöistä. Maatalouden päästöt ovat laskeneet hyvin maltillisesti vuodesta 2005 (13,6 kt CO₂e) Toiseksi eniten päästöjä syntyy tieliikenteestä (4,5 ktCO₂e) kattaen 16 % Soinin kokonaispäästöistä. Tieliikenteen päästöt ovat laskeneet noin viidenneksellä (-22,2 %) vuodesta 2005.

Kaukolämmön päästöt (4 kt CO₂e) ovat 14 % Soinin päästöistä. Kaukolämmön päästöt ovat laskeneet vuodesta 2005 liki viidenneksellä. Kulutussähkön päästöt (0,7 ktCO₂e) ovat 2 % Soinin päästöistä. Sähkönkäytön päästöt ovat laskeneet merkittävästi (- 61,8 %) vuodesta 2005, mihin on vaikuttanut ennen kaikkea sähköntuotannon siirtyminen puhtaisiin tuotantomuotoihin, mikä on vaikuttanut sähkön päästökertoimiin. Sähkölämmityksen päästöt (0,5 kt CO₂e) ovat samaa kokoluokkaa kuin kulutussähkön. Öljylämmityksestä syntyy Soinissa 0,7 kt CO₂e päästöjä ja kategoriassa "muu lämmitys" (sis. mm puu- ja kaasulämmityksen) taas syntyy 1,6 kt CO₂e päästöjä.

Työkoneiden (rakennus-, kaivos-, teollisuus-, tie-, maa- ja metsätaloustyökoneet ja muut työkoneet) päästöt ovat suuret (2,5 kt CO₂e) suhteessa muihin päästöluokkiin (9,0 %). Kuntien päästölaskennassa huomioitavat teollisuuden päästöt* ovat 0,9 kt CO₂e ja F-kaasut on 0,4 kt CO₂e. Jätteiden käsittelystä aiheutuu 3 % (1 kt CO₂e) päästöistä.

*Kuntien päästölaskennassa ei huomioida päästökauppasektoriin kuuluvaa teollisuutta. Näin ollen myös päästökauppasektorin sähkönkulutuksen, sähkölämmityksen ja kaukolämmön päästöt ovat tarkastelun ulkopuolella.

Käyttöperustaiset kokonaispäästöt 2022 (kt CO₂-ekv) Yht. 28,2 kt CO₂e

Suurimmat päästölähteet 2022 (vertailuvuosi 2005)

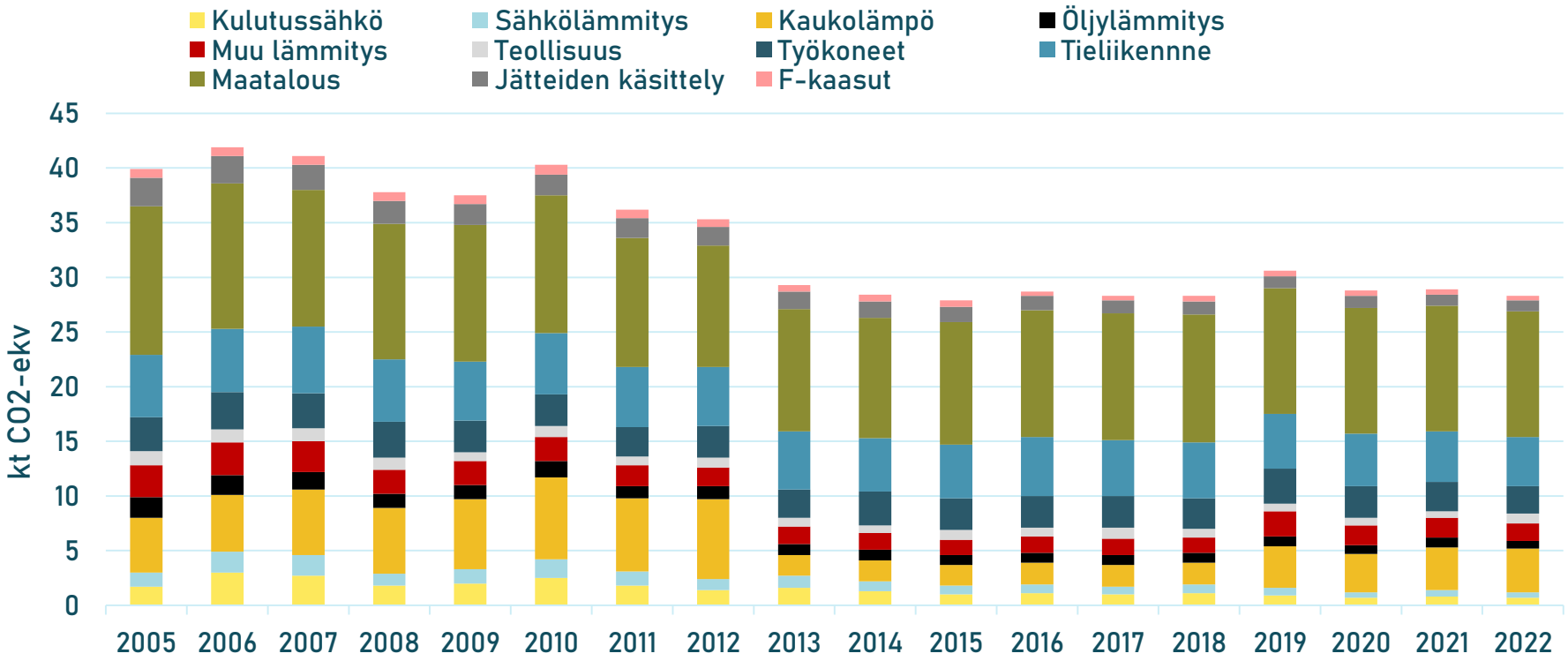
Maatalous 11,5 kt CO₂e (13,6)
 Tieliikenne 4,5 kt CO₂e (5,7)
 Kaukolämpö 4,0 kt CO₂e (5,0)

Päästöt yhteensä 2022 (2005)
 28,2 kt CO₂e (40,1 kt CO₂e)

Muutos -30 %
 Kaikki kunnat -31 %

Päästöt per asukas 2022 (2005)
 14,5 t CO₂e/as
 (15,3 t CO₂e/as)

Soinin käyttöperustaisten kokonaispäästöjen kehitys 2005 - 2022

3.3 Kulutusperustaiset päästöt

Niin kutsuttuja kulutusperustaisia päästöjä syntyi Soinissa viimeisempänä tilastovuonna 2015* yhteensä 12,9 t CO₂ per asukas. Valtaosa (64 %) Soinin kulutusperustaisista päästöistä aiheutuu kotitalouksien kulutuksesta. Kotitalouksien päästöt per asukas ovat 8,2 t CO₂e. Kotitalouksien kulutusperustaiset päästöt jakaantuvat melko tasaisesti ruoan (24 %), liikkumisen (25 %), asumisen (23 %), tavarahankintojen (18 %) ja palveluiden (12 %) välille.

Suurimpia yksittäisiä kotitalouksien päästölähteitä ovat asumien (1455 kgCO₂e/as), polttoaineet (1197 kgCO₂e/as), munat ja maitotuotteet (524 kgCO₂e/as) ja liha (478 kgCO₂e/as) ja vapaa-ajan tavarahankinnat (430 kgCO₂e/as) ja sähkö (407 kgCO₂e/as). Soinissa kotitalouden keskimääräiset vuosittaiset päästöt ovat 8,2 tCO₂e per as., mikä on pienempi kuin koko Suomen keskimääräinen asukaskohtainen hiilijalanjälki 10,5 tCO₂e. Arvion mukaan kestävä elämäntavan mukaisen päästötason tulisi olla vuoteen 2030 mennessä 2,5 tCO₂e. Vuoteen 2050 mennessä asukkaan päästötason tulisi olla enää 0,7 tCO₂e.

Kunnan hankinnat tuottavat vuosittain 4,4 tCO₂e per asukas, mikä vastaa noin kolmannesta koko kunnan kulutusperustaisista päästöistä. Kunnan hankinnoista päästöjä syntyy eniten aine-, tarvike- ja tavarahankinnoista (3,1 t CO₂e/as), mikä selittyy korkeilla ostolämmitysenergian päästöillä. Soinin asiakaspalveluostojen (0,8 t CO₂/as), muiden palveluostojen (0,5 t CO₂/as) sekä ulkoisen vuokratulujen (0,1 t CO₂/as) päästöt ovat lämmitysenergian päästöjä pienempiä. Tarkasteluvuonna 2015 Soinin hankinnat oli järjestetty yhteistyössä kahden muun kunnan kanssa, joten kunnan hankintojen kulutusperustaisien päästöjen tilastointiin liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Tyypillisesti kunnan hankintojen osuus on noin kymmenyksen koko kunnan kulutusperustaisista päästöistä.

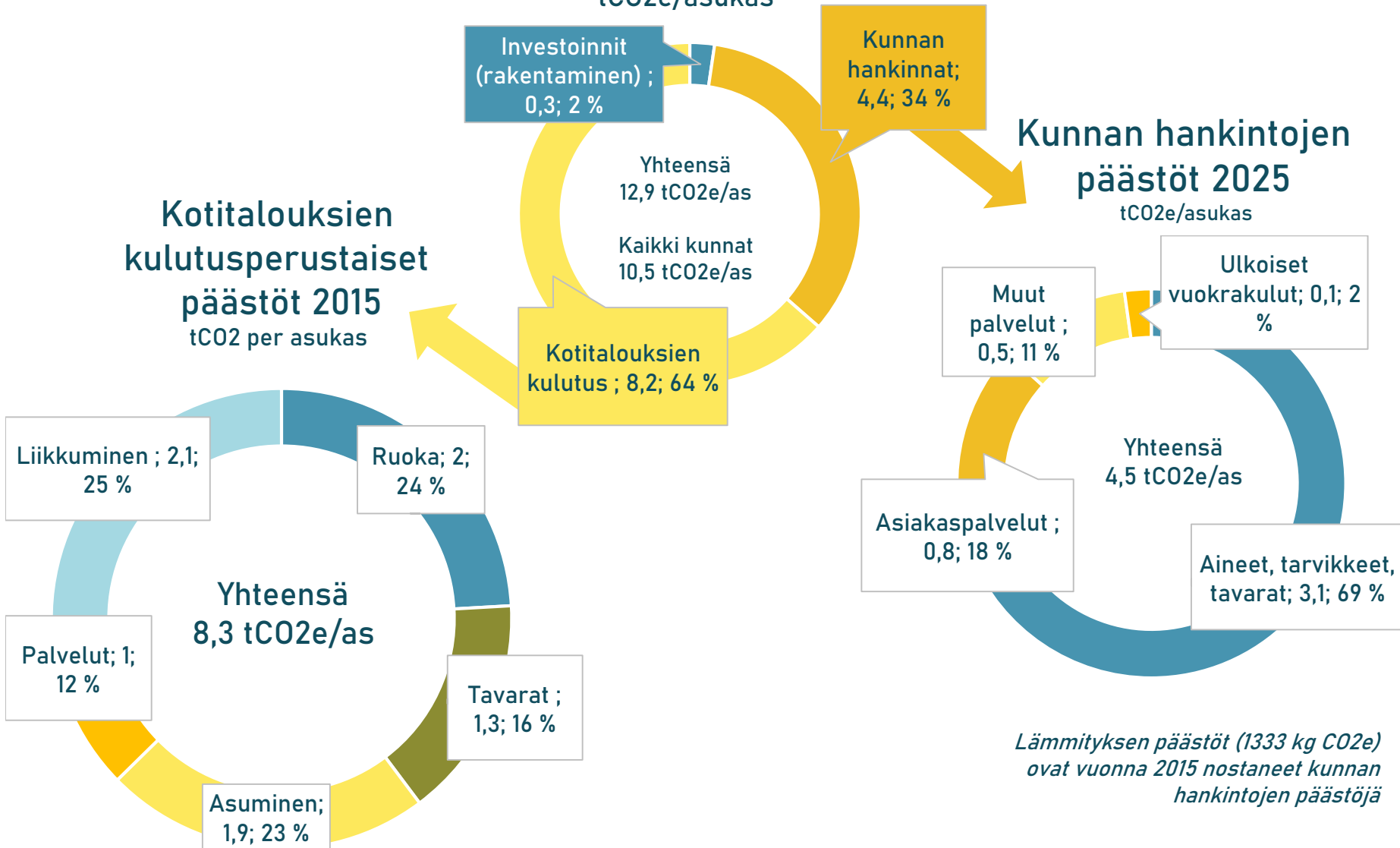
Investointien osuus kulutusperustaisista päästöistä on laskentavuonna (2015) ollut pieni, vain noin 2 %. Näistä päästöistä valtaosa on syntynyt yksityisistä asuinrakennusinvestoinneista.

*Syke on tilastoinut kuntien kulutusperustaiset päästöt toistaiseksi ainoastaan vuodelta 2015.

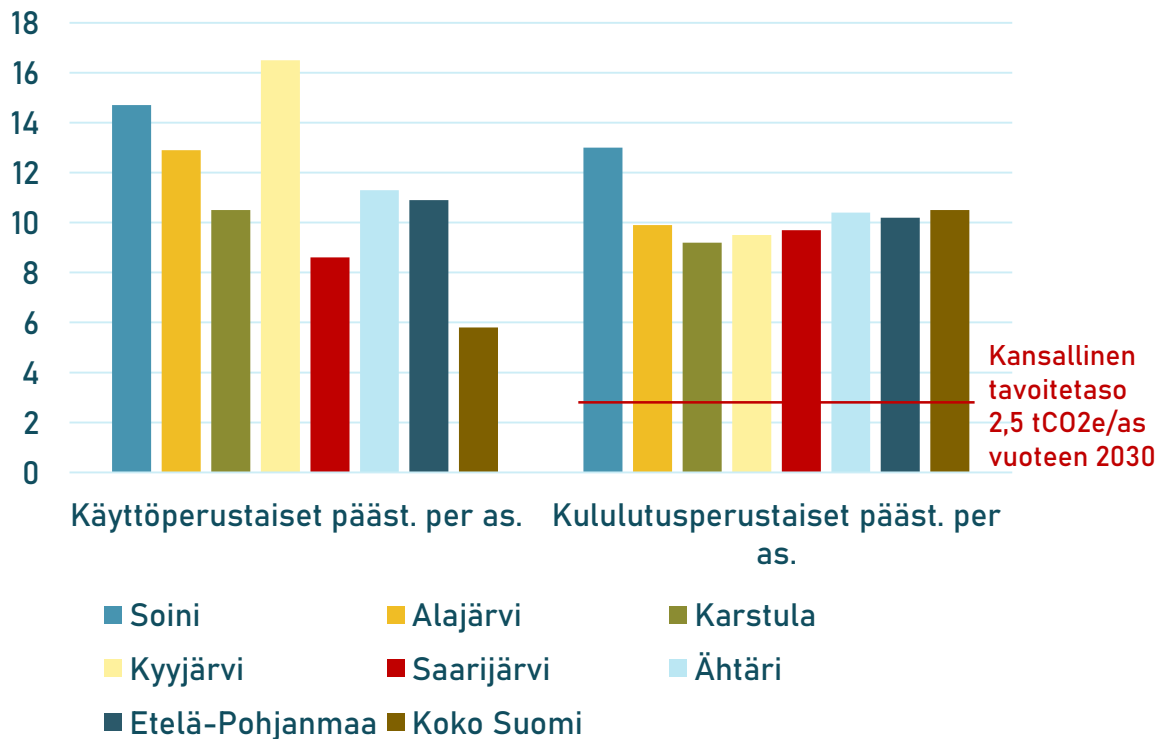
Soinin yhteenlasketut kulutusperustaiset päästöt 2015

tCO2e/asukas

3.4 Verrokkikunnat ja -alueet

tCO₂e

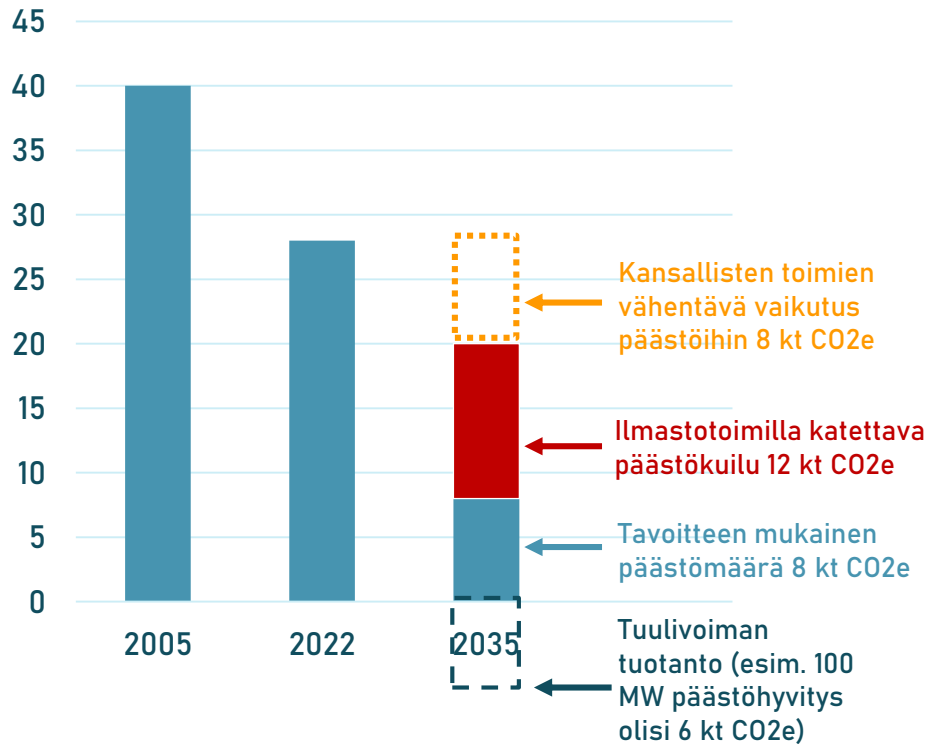

Soinin käyttö- ja kulutusperustaisia päästöjä on verrattu naapurikuntien sekä maakunnan ja kaikkien Suomen kuntien keskiarvon kanssa.

Käyttöperustaisissa päästöissä on kuntakohtaisia eroja. Soinin päästöt ovat verrokkikunnista toiseksi suurimmat Kyyjärven jälkeen. Soinin päästöt myös ylittävät maakunnan ja kansallisen keskiarvon.

Kulutusterustaiset päästöt ovat korkeammat kuin verrokkikunnissa ja keskimäärin Suomen muissa kunnissa. Tämä selittyy erityisesti kunnan hankintojen suurilla päästöillä, joissa näkyy vuoden 2015 hankintarenkaan päästöt.

3.5 Ennuste päästökehityksestä

Perusskenaario on toteutettu Syken skenaariotyökalua hyödyntäen. Siinä tarkastellaan Soinin päästövähennystavoitteen (- 80 %) toteutumista suhteessa päästöjen ennustettuun kehitykseen.

Perusskenaarion oletuksena on yleisen markkinakehityksen, voimassa olevan kansallisten politiikkatoimien sekä lainsäädännön vaikutus kunnan päästöihin.

Näiden jälkeen ilmastotoimilla katettava päästökuilu on 12 kt CO₂e. Soiniin rakennettavasta tuulivoimasta kunnalle myönnetään laskennallista päästöhyvitystä. Esimerkkinä: 100 MW tuulivoimantuotannolla hyvityksen suuruus olisi 6 kt CO₂e.

Suurimmat päästöluokat perusskenaarion mukaan vuonna 2035 (2022) olisivat:

1. Maatalous 11,7 kt CO₂e (11,5)
2. Tielikenne 2,4 kt CO₂e (4,5)
3. Työkoneet 2,2 kt CO₂e (2,5)

4. Päästövähennystoimenpiteet

Tässä luvussa on kuvattu Soinin kunnan päästövähennystoimenpiteet painopisteittäin:

- 4.1 Johtaminen, koulutus ja viestintä
- 4.2 Energia
- 4.3 Liikenne
- 4.4 Kaavoitus ja maankäyttö
- 4.5 Kiertotalous ja jätteet

Soinin ilmastosuunnitelmassa on yhteensä 38 päästövähennystoimenpidettä, jotka edesauttavat kunnan ilmastotavoitteen toteutumista vuoteen 2035. Kaikki toimenpiteet pohjautuvat kunnan vaikutus- ja toimintamahdollisuuksiin, eli suunnitelmasta on rajattu ulkopuolelle sellaiset toimet, joita kunta ei pysty toiminnallaan edistämään. Osa toimenpiteistä johtaa suoriin päästövähennyksiin kunnan oman toiminnan kautta, kun taas osa keinosta tukee epäsuoria päästövähennyksiä asukkaiden ja yritysten kautta. Näin ollen toimenpiteet ovat myös aikajänteiltään erilaisia; toiset ovat nopeasti toteutettavia kun taas toisten vaikutukset näkyvät pidemmällä aikajäniteellä. Samoin suunnitelmasta löytyy toimia, joita kunnassa on jo tehty tai käynnistetty sekä täysin uusia toimenpiteitä.

Kunkin toimenpiteen osalta on laadittu kuvaus sisällöstä, mikä tukee ilmastosuunnitelman ymmärrettävyyttä ja kytkentää kunnan muuhun toimintaan. Tätä tukee myös ilmastosuunnitelmassa tunnistetut toimenpiteiden vastuu- ja yhteistyötahot. Aikataulut kuvastavat tavoitteellista toimenpiteen aloitusajankohtaa. Toimenpiteiden vaikuttavuusarvio on toteutettu asteikolla 1-5 siten, että yksi tähti kuvastaa vähäistä vaikuttavuutta ja viisi tähteä hyvin merkittävää vaikuttavuutta. Vaikuttavuuden arvioinnissa on huomioitu kunnan toimintamahdollisuudet, joita on peilattu saavutettaviin päästövähennyksiin.

4.1 Ilmastojohtaminen, koulutus ja viestintä

Ilmastojohtaminen: Soinille on myönnetty ympäristöministeriön rahoitus ilmastosuunnitelman laadintaan ja ilmastosuunnitelma on laadittu kunnan eri toimialoja osallistaen.

Ilmastokasvatus ja -koulutus: Soinissa on Vihreä lippu – päiväkotia sekä koulu ja sivistystoimessa huomioidaan laajalti kestävä kehitys esimerkiksi kierrätyksen ja ruokahävikin minimoinnin muodoissa.

Viestintä ja neuvonta: Kunnan some-kanaviin on tehty ilmastoaiheisia julkaisuja ja Soini on osallistunut teemaan liittyviin viestintäkampanjoihin, kuten Astetta alemmas – energiansäästökampanjaan. Vuokra-asuntojen asukkaille toteutetaan säännöllistä jäteneuvontaa. Rakennus- ja ympäristövalvonta toteuttaa työn yhteydessä mm. jätteenpolttoon, rakennusten purkuun, kierrätykseen ja loppusijoitukseen liittyvää neuvontaa.

Toimenpiteet	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot	Vaikuttavuus
Kehitetään kunnan ilmastotyön sisäistä organisoitumista	<ul style="list-style-type: none"> Soinin ilmastotavoitteiden ja -toimenpiteiden koordinaatio, etenemisen seuranta sekä jatkotyöstäminen kytketään osaksi kunnan johtoryhmän toimintaa ilmastotyön vuosikellon mukaisesti 	2025 -	Kunnan johto	*
Osaamista vahvistetaan ja ilmastotyötä edistetään osallistumalla verkostotoimintaan	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään alueelliset / paikalliset verkostot ilmasto- ja energiansäästöasioihin ja sovitaan mahdollisesta yhteistyöstä 	2025 -	Kunnan johto, päättäjät	*
Ilmastotyötä edistetään vapaaehtoisten sopimusten kautta	<ul style="list-style-type: none"> Soini liittyy energiatehokkuus-sopimukseen tai muuhun valtakunnalliseen ilmastotavoitteita edistävään sopimukseen 	2026	Kunnan johto, tekninen toimi	**
Haetaan ja hyödynnetään hankerahoitusta ilmastotyön edistämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> Soinissa seurataan aktiivisesti kuntien ilmastotyön rahoitusmahdollisuuksia (mm. Motivan rahoituslistaus) ja tartutaan niihin 	Jatkuva	Kunnan johto, kaikki toimialat	*
Ruokapalveluiden ilmastovaikutuksen pienennetään kestäväillä toimintamalleilla	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään keinoja ruokapalveluiden hiilijalanjäljen pienentämiseksi ateriapalvelu Kokkaamon ja hankintaketjun kautta Ruokahävikkiä seurataan ja minimoidaan Kasvisruoan osuutta nostetaan Lähiruoan osuutta nostetaan 	2025 -	Kokkaamo	**

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyö-tahot	Vaikuttavuus
Toteutetaan kunnan verkkosivuille ilmasto-osio	<ul style="list-style-type: none"> Ilmasto-osioon kirjataan kunnan ilmastotavoite ja laitetaan ilmastosuunnitelma avoimesti saataville Ajankohtaiset tiedot ja vuosittain päivittyvä päästötilanne päivitetään verkkosivuille 	2025	Kunnan johto, viestintä	**
Toteutetaan ilmastoviestintää asukkaille	<ul style="list-style-type: none"> Kunta kannustaa ja näyttää esimerkkiä toteuttamalla avointa ja läpinäkyvää ilmastoviestintää omista toimista Tuodaan ilmastoviestinnässä ilmi synergiaetuja mm. hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta 	2025 -	Kunnan johto, viestintä	*
Toteutetaan ilmastoviestintää pk-yrityksille ja yhteisöille	<ul style="list-style-type: none"> Viestitään yrittäjien ja yhteisöjen hyvistä esimerkeistä, ajankohtaisista hankkeista ja kokeiluista ilmastotyöhön liittyen Hyödynnetään viestinnässä keskeisiä yhteistyötahoja 	2025 -	Kunnan johto, viestintä, elinkeino-palvelut	*
Toteutetaan ilmastoviestintää maatalousyrittäjille	<ul style="list-style-type: none"> Viestitään kunnan ilmastotavoitteista maatalousyrittäjille Tuodaan viestinnässä esille hyviä esimerkkejä ja kestävä maatalouden käytäntöjä Kehitetään kunnan ja Järvipohjanmaan maaseututoimen yhteistyötä ja vuorovaikutusta ilmastoviisaista toimintamalleista viestimiseksi Hyödynnetään viestinnässä muita keskeisiä yhteistyötahoja 	2025 -	Järvi-pohjanmaan maaseutu-toimi, kunta, muut tahot	***
Toteutetaan ilmastoviestintää metsätalousyrittäjille ja metsänomistajille	<ul style="list-style-type: none"> Viestitään kunnan ilmastotavoitteista metsätalousyrittäjille ja paikallisille metsänomistajille Tuodaan esille viestinnässä kestävä metsänhoidon hyviä käytäntöjä ja esimerkkejä Hyödynnetään viestinnässä keskeisiä yhteistyötahoja 	2025 -	Metsänhoito-yhdistys, kunta, muut tahot	***
Tuetaan neuvonnan ja viranomaistyön puitteissa asukkaiden ja yritysten siirtymää kestäväan elämään	<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan asukkaiden kestäviä valintoja mm. rakennus- ja ympäristövalvonnan yhteydessä 	Jatkuva	Rakennus- ja ympäristö-valvonta, vuokratalo-yhtiö, viestintä	*

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot	Vaikuttavuus
Ilmastokasvatusta toteutetaan kouluissa opetuksessa ja muussa toiminnassa	<ul style="list-style-type: none"> Kirjataan ilmasto- ja kestävyyskasvatus koulun vuosisuunnitelmaan Osallistetaan koululaisia ja opettajia kunnan ilmastotyöhön Järjestetään kouluissa ilmasto- ja ympäristöaiheisia teemaviikkoja Kannustetaan ja ohjataan perheitä kestävään liikkumiseen Jatketaan Vihreä lippu -toimintaa 	2025 -	Sivistys	**
Ilmastokasvatusta toteutetaan varhaiskasvatuksessa	<ul style="list-style-type: none"> Säilytetään ilmasto- ja kestävyyskasvatus kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa Tarjotaan henkilöstölle mahdollisuus ympäristökasvatuksen koulutukseen Jatketaan Vihreä lippu -toimintaa 	2025 -	Sivistys	**
Perehdytetään kunnan henkilöstö ilmastotavoitteisiin ja viestitään ilmastotyön etenemisestä säännöllisesti	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan koulutus ilmastosuunnitelman sisällöistä, perehdytetään uudet ja vanhat työntekijät ilmastotavoitteisiin Viestitään säännöllisesti (esim. kerran puolessa vuodessa) kuntaorganisaation sisällä ilmastotavoitteiden etenemisestä 	2025 -	Kunnan johto, henkilöstöhallinto	**

4.2 Energia

Kunnan kiinteistöjen energiankäyttö: Soinin kunnan kiinteistöjen energiankäyttö on ilmastonäkökulmasta varsin kestävällä pohjalla, sillä yksikään kunnan omistama rakennus ei lämpene öljyllä. Kaikki kiinteistöt ovat kaukolämmityksessä lukuun ottamatta yhtä vuokrataloa, joka on sähkölämmitteinen. Kunnan ja vuokratalojen ostosähkö on uusiutuvaa. Yhtenäiskoulun katolle on asennettu 35 paneelin aurinkosähkövoimala. Osassa kiinteistöjä on myös lämpöpumput erityisesti vastaamassa kiinteistöjen viilennyksestä.

Katu- ja ulkovalaistus: Kunnan katuvalaistuksen osalta on käynnissä siirtymä kohti energiatehokkaita LED-valoja. Arviolta noin 75 % kaikista katuvaloista on jo LEDejä ja työ on käynnistetty suuritehoisista kohteista. Myös kiinteistöjen ulkovalaistuksessa on siirrytty LEDeihin.

Uusiutuvan energian tuotanto kunnan alueella: Kuntastrategiassa on nostettu esille tuulivoimahankkeita sekä mahdollisuuksia muiden uusiutuvien energiamuotojen käyttöön. Soinin Konttisuon tuulivoima-alueella on ilmastosuunnitelman laadinnan aikaan syksyllä 2024 tuotannossa 7 voimalaa. Näiden lisäksi Soinin Korkeamaan alueelle on myönnetty rakennuslupa 17 voimalalle. Kunnan alueella on myös kaksi muuta tuulivoiman selvitysaluetta. Konttisuon tuulivoima-alueella on lisäksi käynnissä akkuvarastohanke. Kunnan alueelle on lisäksi luvitettu toinen pienemmän kokoluokan akkukontti.

Aurinkosähkön osalta on käynnissä yksittäisiä selvityshankkeita suurempien erillisvoimaloiden osalta. Moni maatila ja kotitalous on ryhtynyt aurinkosähkön tuottajaksi.

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot	Vaikuttavuus
Lisätään aurinkoenergian tuotantoa kunnan kiinteistöissä	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään mahdollisuuksia kunnan kohteita aurinkosähkön tuotannolle (esim. vuokratalot, päiväkotit) ja toteutetaan hankkeita. 	Jatkuva	Tekninen toimi	***
Siirrytään valaistuksessa energiatehokkaaseen LED-valaistukseen ja älykkääseen ohjaukseen	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan siirtymää katu- ja ulkovalaistuksessa LED-valoiksi Tunnistetaan kohteet, joissa voidaan saavuttaa energiansäästöä älykkäällä katuvalaistuksen ohjauksella 	Jatkuva	Tekninen toimi	**
Toteutetaan energiansäästöön tähtääviä toimenpiteitä	<ul style="list-style-type: none"> Rakenteellisten ratkaisujen (mm. eristys ja ikkunat) tarkastelu etenkin vuokrataloissa Suorat energiansäästötoimenpiteet, kuten sisälämpötilan alentaminen 	Jatkuva	Tekninen toimi, vuokrataloyhtiö	**
Hyödynnetään lämpöpumppuja kiinteistöjen energiantuotannossa	<ul style="list-style-type: none"> Tarkastellaan maalämpöpumppujen potentiaalia säilytettävissä vuokrataloissa 	2026 -	Vuokrataloyhtiö	**

Uusiutuvan energian tuotanto kunnan alueella

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot	Vaikuttavuus
Mahdollistetaan aurinkoenergian tuotanto erillisvoimaloissa ja kannustetaan yksityisiä toimijoita aurinkoenergian tuotantoon	<ul style="list-style-type: none"> Kunta mahdollistaa suuren kokoluokan yksityiset aurinkovoimahankkeet Kunta kertoo asukkaille ja yrityksille osana ilmastoviestintää ja -neuvontaa aurinkosähkön mahdollisuuksista 	Jatkuva	Kaavoitus, viestintä,	***
Edistetään tuulivoiman tuotantoa	<ul style="list-style-type: none"> Soinin kunta edistää oman roolinsa kautta alueelle suunniteltavia tuulivoimahankkeita 	Jatkuva	Kunnan johto, kaavoitus	*****
Edistetään sähkön ja lämmön varastointia	<ul style="list-style-type: none"> Kunta mahdollistaa yksityiset energiavarastot (kausivarastot, sähköakut) 	Jatkuva	Kaavoitus	***
Tuetaan kaukolämmöntuotannon siirtymistä pois polttoon perustuvista menetelmistä	<ul style="list-style-type: none"> Kunta tukee mm. vuorovaikutuksen sekä kaavoitus- ja luparatkaisujen avulla lämpölaitoksen siirtymää pitkällä aikavälillä kohti polttoon perustamattomia tuotantomuotoja 	Jatkuva	Johto	****

4.3 Liikenne

Kunnan ajoneuvot ja liikkuminen: Soinin kunnan omistamien ajoneuvojen määrä on pieni, joten ajoneuvojen ilmastovaikutustaan ei ole suuri. Kunnan työntekijöille tarjotaan työsuuhdepolkupyöräetua. Kunnan ja vuokrataloyhtiön sähköisiä palveluita on kehitetty siten, että asiakkaiden ei tarvitse liikkua virastolle. Koululla sähköauton latausmahdollisuus. Koulukuljetuksista vastaavat paikalliset taksirytykset ja niiden kilpailutuksissa on huomioitu vähähiilisyyskriteereitä.

Joukkoliikenne, kävely ja pyöräily: Soinin kunnassa ei ole joukkoliikennettä, ainoastaan yksityistä pienimuotoista asiointiliikennettä. Kunta on hakenut avustusta kevyen liikenteen väylien hankkeisiin, mitä ei toistaiseksi ole myönnetty. Kunta huoltaa ja ylläpitää luonto- ja retkeilyreitistöä, mikä kannustaa lähimatkailuun ja kävelyyn.

Vähäpäästöiset ajoneuvot

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyö-tahot	Vaikuttavuus
Ajoneuvo- ja kuljetushankinnat ovat päästöttömiä	<ul style="list-style-type: none"> Kuntaan tulevaisuudessa hankittavat ajoneuvot ovat vähäpäästöisiä* 	2026 -	Hankinnat, tekninen toimi	**
Tarjotaan sähköauton latausmahdollisuuksia	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan lain vaatimat latauspisteet ja valmiudet kunnan kiinteistöihin** 	2025 -	Tekninen toimi	***
Mahdollistetaan yksityisten sähköauton latausasemien toteutus	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollistetaan kaavoitusratkaisulla sähköautojen latauspisteiden toteutukset 	2025 -	Kaavoitus	***
Vähennetään työntekijöiden liikkumisen päästöjä mm. mahdollistamalla työmatkapyöräily ja etätyö	<ul style="list-style-type: none"> Viestitään sisäisesti työmatkaliikenteen päästöistä ja kannustetaan kestäviin kulkumuotoihin, esim. osallistumalla pyöräilyhaasteeseen. Mahdollistetaan etätyö työnkuvan puitteissa 	2025 -	Hallinto	**
Vähennetään asukkaiden liikkumisen tarvetta mahdollistamalla monipuoliset ja toimivat etäpalvelut	<ul style="list-style-type: none"> Kannustetaan asukkaita ja asiakkaita kattavien etäpalveluiden hyödyntämiseen 	2025 -	Hallinto, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	**

*Puhtaiden ajoneuvohankintojen lain mukaisesti hankittavien ajoneuvojen (M1, M2, N1) CO₂-päästöt ovat 0 g /km (täyssähkö- ja vetyautot).

**Latauspiste- ja automaatiolain mukaisesti julkisten rakennusten pysäköintialueilla (>10 paikkaa) oltava vähintään yksi latauspiste.

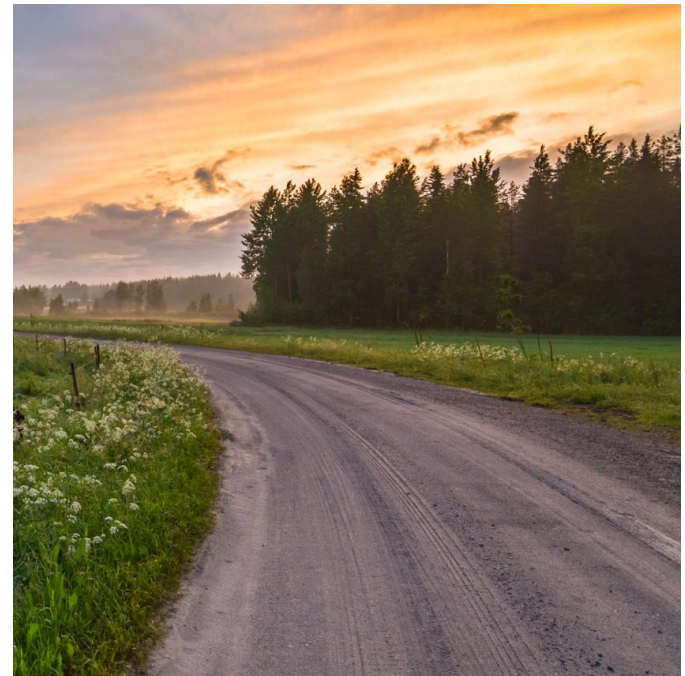
Liikkumispalvelut, kävely ja pyöräily

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot	Vaikuttavuus
Kehitetään koulukuljetuksia ja asiointiliikennettä	<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan koulukuljetukset tehokkaasti yhteistyössä naapurikuntien kanssa Asiointiliikennevuorojen mahdollistaminen jatkossakin Selvitetään keinoja koulukuljetus- ja asiointivuorojen avaamiseksi nykyistä laajemmalle käyttäjäjoukolla 	Jatkuva	Sivistystoimi, hallinto, naapurikunnat	**
Edistetään kävelyä ja pyöräilyä kevyen liikenteen väylien avulla	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan rahoituksen hakemista kevyen liikenteen väylien toteutukseen ja verkoston kehittämiseen Kehitetään kevyen liikenteen väylien valaistusta, turvallisuutta ja talvikunnossapitoa nykytasosta 	Jatkuva	Tekninen toimi	**
Kehitetään lähi- ja luontomatkailun edellytyksiä	<ul style="list-style-type: none"> Kannustetaan lähimatkailuun ja kestäväan liikkumiseen retkeily- ja luontoreitistöjä ylläpitämällä ja niistä viestimällä 	Jatkuva	Tekninen toimi, hallinto	*

4.4 Kaavoitus ja maankäyttö

Kaavoituksessa merkittävimpiä ilmastotoimenpiteitä ovat olleet tuulivoima-alueiden kaavat, joista osa on valmistunut ja osa on ilmastosuunnitelman laadinnan aikaan vuonna 2024 kaavavaiheessa. Näitä hankkeita jatketaan kuntastrategian mukaisesti.

Keskeinen elinkeinoelämän hanke on keväällä 2026 valmistuva biotuoteterminaali, jota Soinin kunta on edistänyt muun muassa maankäytön avulla. Soiniin rakentuva bioterminaali tehostaa alueen metsäenergian toimitusketjua, parantaa energian saatavuutta, vahvistaa bioenergian laatua ja polton puhtautta sekä vähentää turpeen energiankäytön tarvetta .

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot	Vaikuttavuus
Arvioidaan kaavahankkeiden ilmastovaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> • Yleiskaavojen päivityksissä huomioidaan ilmastovaikutukset • Kaavojen ilmastovaikutusten arvioinnissa hyödynnetään olemassa olevia työkaluja, kuten Kilva- ja Hiilikartta-työkaluja 	2025 -	Kaavoitus	**
Jalkautetaan ilmastotavoitteet maankäytön ja rakentamisen ohjeisiin	<ul style="list-style-type: none"> • Sisällytetään ilmastotavoitteet ja ilmastoviisaat käytännöt ohjeistuksiin 	2025	Rakennusvalvonta, kaavoitus	**
Edistetään yksityistä puurakentamista	<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan hyviä puurakentamisen käytäntöjä • Tuodaan ilmi asiakasviestinnässä ja -vuorovaikutuksessa puurakentamisen myönteisiä ilmastovaikutuksia sekä Soinin vahvaa puurakentamisen kulttuuria 	Jatkuva	Rakennusvalvonta, hallinto	**
Vahvistetaan kunnan omistamien metsien ja viheralueiden hiilinieluja ja -varastoja	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan kunnan omistamien metsien sekä välillisesti yhteismetsän hiilinieluja ja -varastoja kestävin metsänhoidon periaattein • Otetaan hiilinielujen ja -varastojen näkökulma osaksi kunnan metsänhoitosuunnitelman päivitystä 	Kun ajankohdasta	Tekninen toimi	****

4.5 Kiertotalous ja jätteet

Jätehuolto: Järviseudun jätelautakunnan määräykset ovat ajantasaiset. Kunnan kiinteistöissä ja vuokratiloissa on lakisääteiset kierrätysmahdollisuudet. Myös kunnan sisäinen tavaroiden ja laitteiden kierrätys toimii hyvin.

Teollisuustien risteyksessä on kattava Rinki-kierrätyspiste asukkaille ja sivukyliltä löytyy metallin, lasin ja paperin kierrätysmahdollisuudet. Soinin kunnan alueen jäteyhtiö on Millespakka Oy.

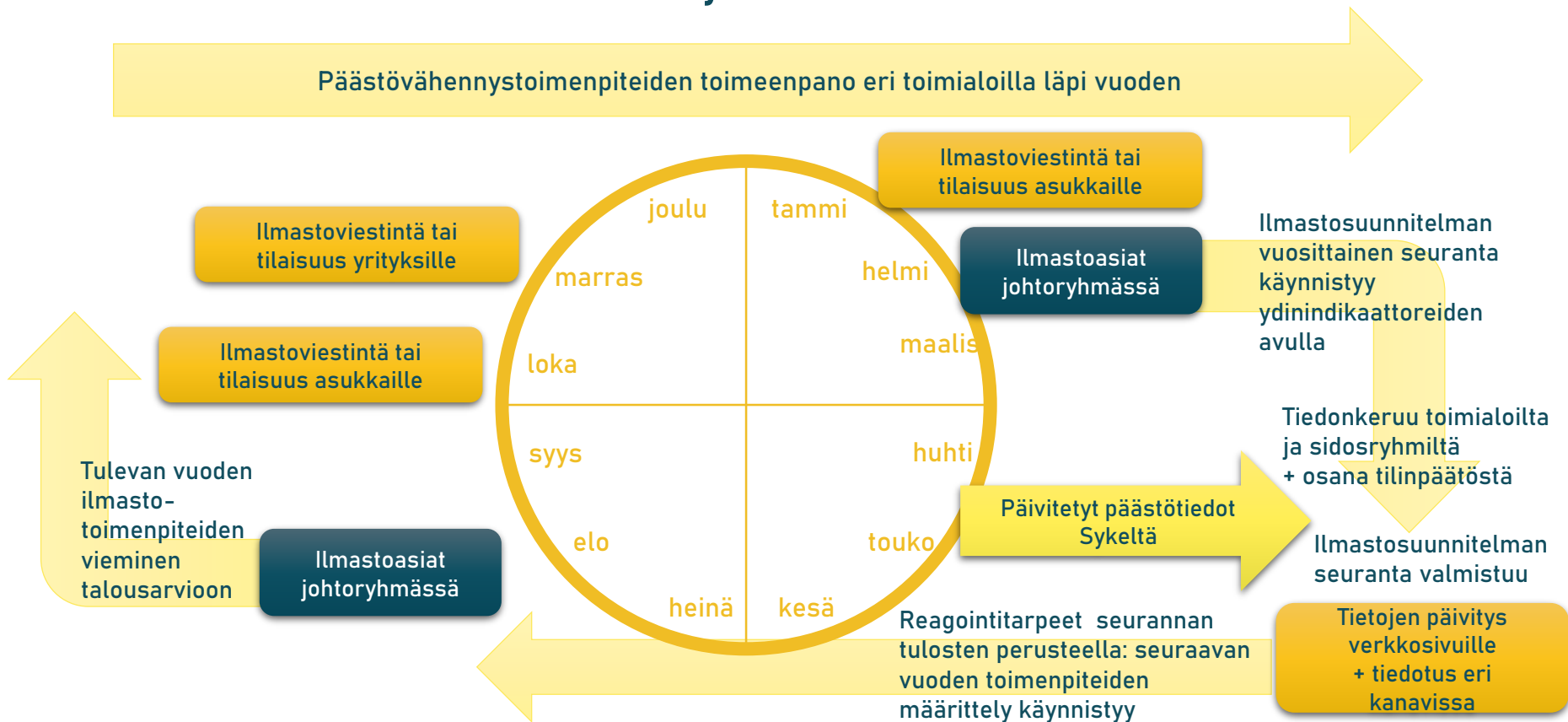

Kiertotalous ja jätteet

Toimenpide	Kuvaus	Aikataulu	Vastuu- ja yhteistyötahot	Vaikuttavuus
Hyödynnetään infrarakentamisessa uusiomateriaaleja (kuten betonimurskettä)	<ul style="list-style-type: none"> Selvitetään ja hyödynnetään uusiomateriaalien käyttömahdollisuudet infrahankkeissa 	2025	Tekninen toimi	***
Parannetaan eri jätejakeiden lajittelumahdollisuuksia kunnan kiinteistöissä	<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään kaikkiin kunnan kiinteistöihin kattavat ja toimivat lajittelumahdollisuudet sekä sisällä että ulkona Toteutetaan vaadittavat kierrätysohjeistukset toimitiloihin ja vahvistetaan aktiivisella neuvonnalla kierrätyksen kulttuuria kunnan toiminnoissa 	2025	Tekninen toimi, kaikki toimialat	*
Tehostetaan materiaalien ja tavaroiden uusiokäyttöä kunnan toiminnoissa	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään vakiintuneet ja toimivat käytännöt työkalujen, huonekalujen ja laitteiden kierrätykseen kiinteistöstä/toimipisteestä toiseen 	2025	Hallinto, kaikki toimialat	*
Vähennetään jätelogistiikkaa	<ul style="list-style-type: none"> Vaikutetaan jätehuollon reitteihin ja logistiikkaan esim. kaavoittamalla keskitettyjä kierrätyspisteitä 	2025 -	Kaavoitus	**

5. Ilmastotyön seuranta

5.1 Ilmastotyön vuosikello

5.2 Ilmastosuunnitelman seuranta ydinindikaattoreilla

Toimenpidekokonaisuus	Ydinindikaattorit	Lähde
Ilmasto-johtaminen, koulutus ja viestintä	1. Kunnan ilmastosuunnitelman toimenpiteiden toteutusaste (ei aloitettu/suunnittelussa/käynnissä/valmis %-osuudet)	Ilmastosuunnitelman seuranta
	2. Sivistystoimen ilmasto- ja ympäristökasvatuksen tuotokset (kpl)	Sivistystoimi
	3. Kunnan ilmastoviestinnän ulostulot (kpl)	Viestintä
Energia	4. Sähkönkäytön ja lämmityksen yhteenlasketut päästöt (CO ₂ e)	Syke; hiilineutraalisuomi.fi
	5. Aurinkoenergian tuotanto kunnan kiinteistöissä	Tekninen toimi
	6. Tuulivoiman tuotanto kunnan alueella	Tuulivoimayhdistyksen tilastot
Liikenne	7. Liikenteen päästöt (kt CO ₂ e)	Syke; hiilineutraalisuomi.fi
	8. Vähäpäästöisten ajoneuvojen osuus kunnan ajoneuvokannasta (%)	Tilastokeskus
Jätteet ja kiertotalous	9. Kerätyn jätteen määrä (kg)	Jäteyhtiöt
	10. Jätteenkäsittelyn päästöt (kt CO ₂ e)	Syke; hiilineutraalisuomi.fi
Kaavoitus ja maankäyttö	11. Toteutetut kaavoitusten ilmastovaikutusten arvioinnit (kpl)	Kaavoitus
	12. Maankäytön muutosten myötä menetetyt hiilinielut	Syke; hiilikartta

6. Ilmastoviestintä ja vuorovaikutus

6.1 Ilmastoviestinnän muistilista

- Kunnan ilmastoviestintää toteutetaan säännöllisesti ilmastotyön vuosikellon mukaisesti, eri kanavissa ja eri kohderyhmät huomioiden
- Soinin ilmastoviestinnässä hyödynnetään kansallisia ja alueellisia kampanjoita, teemapäiviä ja tempauksia (kuten Energiansäästöviikko, pyöräilyviikko, Suomen luonnon päivä, hävikkiviikko jne.) – sekä valmista viestintämateriaalia näiden puitteissa
- Tehdään viestinnällistä yhteistyötä naapurikuntien, maakuntaliiton, alueellisen energianeuvonnan, yrittäjähdistyksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa
- Sisällytetään ilmastonäkökulma osaksi muuhun sopivaan viestintään, kuten rakentamiseen, liikkumiseen ja lähimatkailuun

6.2 Ilmastoviestinnän sisältöjä

Kohderyhmä	Kanavat	Ydinviestit	Sisältöehdotuksia
Kunnan henkilöstö	Sähköposti Intra Henkilöstöinfot Palaverit	<ul style="list-style-type: none"> - Ilmastotyötä tehdään kaikilla toimialoilla - Jokaisen valinnoilla on merkitys – myös pienillä teoilla - Henkilöstö viestii ilmastotyöstä 	<ul style="list-style-type: none"> - Touko/kesäkuu: Kunnan ilmastotyön tilanne ja ajankohtaiset päästötiedot - Marras/joulukuu: Tulevan vuoden suunnitellut ilmastotoimenpiteet toimialoittain - Jatkuva: Ohjeet miten kunta huomioi ilmastoasiat arjessa
Kunnan päättäjät - Valtuusto - Lautakunnat - Nuoriso-, vanhus- ja vammaisneuvostot	Info ja seuranta kokouksissa	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan ilmastotyön eteneminen - Ajankohtaiset hankkeet - Ilmastotyön mahdollisuudet ja positiiviset vaikutukset 	<ul style="list-style-type: none"> - Touko/kesäkuu: Kunnan ilmastotyön tilanne ja ajankohtaiset päästötiedot - Syksy: Ilmastotoimet talousarviovalmistelussa - Jatkuva: Tiedostus merkittävien hankkeiden etenemisestä
Sidosryhmät - Maakuntaliitto - Naapurikunnat - ELY - Muut viranomaiset, valtionhallinto	Kokoukset Seminaarit ym. tilaisuudet Kytkenä päivittäiseen tekemiseen	<ul style="list-style-type: none"> - Ilmastosuunnitelman valmistuminen ja toimeenpano - Yhteistyömahdollisuudet - Hyvien esimerkkien ja käytäntöjen skaalaus 	<ul style="list-style-type: none"> - Jatkuva: Soinin ilmastotyön ajankohtaisten kuulumisten kertominen osana maakunnallisen ilmastoyhteistyön tapaamisia ja muita sopivia tilaisuuksia - Jatkuva: Vuorovaikutus rahoitusmahdollisuuksista, yhteisistä hankkeista, omista ja muiden kokemuksista
Tiedotusvälineet	Tiedotteet Suorat yhteydenotot Tilaisuudet	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan ilmastotyön kokonaisuus - Konkreettisten esimerkkien esiintuominen 	<ul style="list-style-type: none"> - Jatkuva: Tiedotteet ajankohtaisista hankkeista
Järjestöt ja yhdistykset - Kyläyhdistykset - Paikalliset yhdistykset - Urheiluseurat - Seurakunta	Suora viestintä Yhdistysillat	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyömahdollisuudet - Osallistumismahdollisuudet - Kunnan omasta ilmastotyöstä kertominen, esimerkin näyttäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Jatkuva: Käytännönläheisten päästövähennystoimien sekä kestävä elämäntavan kytkeminen osaksi yhdistysyhteistyötä esim. vieraslajitorjunta, liikunnan ja hyvinvoinnin edistäminen, ruokahävikin vähentäminen

Kohderyhmä	Kanavat	Ydinviestit	Sisältöehdotuksia
Asukkaat <ul style="list-style-type: none"> - Lapset ja nuoret - Perheet - Ikäihmiset - Rakennus- ja ympäristövalvonnan asiakkaat 	Some-kanavat Verkkosivut Viranomaisviestintä Tiedotusvälineiden kautta	<ul style="list-style-type: none"> - Jokaisen ilmastokestävillä valinnoilla on merkitys - Kunnan omasta ilmastotyöstä kertominen, esimerkin näyttäminen - Kannustaminen kestäviin valintoihin (ruoka, asuminen, liikkuminen, kulutus) - Energiansäästö ja uusiutuvan energian tuotanto, rahoitusmahdollisuuksista viestiminen - Ohjaus viranomaistyön puitteissa - Eri ryhmien osallistumismahdollisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> - Tammikuu: Viestintää ajankohtaisesta teemasta, kuten lämmityksestä, talvipyöräilystä, kulutuksen ilmastovaikutuksista - Touko/kesäkuu: Kunnan ilmastotyön tilanne ja ajankohtaiset päästötiedot - Lokakuu: Energiansäästöviikko
Paikalliset yritykset ja yrittäjät <ul style="list-style-type: none"> - PK-yritykset - Teollisuus - Lämpölaitokset - Yrittäjäyhdistys - Maaseututoimi - Maa- ja metsätalousyrittäjät 	Materiaalien valmistelu ja lähettäminen yhteistyössä yrittäjäyhdistyksen/maaseututoimen kanssa Tilaisuuksissa ja tapaamisissa	<ul style="list-style-type: none"> - Kunta kannustaa vähähiilisiin toimintamalleihin - Kunta tukee yrittäjien yhteistyötä vähähiilisytytyssä (hankkeet) - Kunnan omasta ilmastotyöstä kertominen, esimerkin näyttäminen - Korostetaan yritysten roolia kunnan päästövähennystavoitteen saavuttamisessa - Rahoitusmahdollisuuksista viestiminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Marras/joulukuu: Tilaisuus tai tiedote yrittäjille yhteistyössä yrittäjäjärjestön, JPYP:n tai maataloustoimen kanssa ajankohtaisesta teemasta, kuten energiantuotannosta, yritysten rahoitusmahdollisuuksista, luonnon monimuotoisuudesta tai ilmatoriskeitä - Jatkuva: Vuorovaikutus puhtaan siirtymän mahdollisuuksista yrittäjien kanssa